

El campanar de Rosselló (1) Pedra de toc col·lectiva

MELITÓ CAMPRUBÍ I PUIG
ARQUITECTE



El desgraciat i insòlit episodi de l'esfondrament de campanar de Rosselló, el dia 29 de gener d'enguany, ha donat pas a una sèrie d'iniciatives ben interessants. També a reaccions que mereixen ser anotades en benefici de la petita memòria del nostre país. Així, el desastre col·lectiu que va significar veure el col·lapse del símbol del patrimoni històric i artístic més important de Rosselló, va moure tot un seguit de accions socials i tècniques que han conduït a convocar un concurs d'idees per escollir quina és la millor proposta per la restauració de les parts perdudes.

El tema és suficientment important com per dedicar-li tres reflexions. En aquests primer lliurament, reflexionaré sobre l'estat d'ànim col·lectiu que provoca un fet d'aquesta envergadura; en el segon parlaré de la relació entre el patrimoni cultural i les institucions i, en el tercer, d'aspectes tècnics i artístics que es debatran en el concurs. En la meua opinió l'esfondrament del campanar va causar un impacte poc visible però moralment important en els habitants de Rosselló. La repercussió mediàtica del fet: molta presència als mitjans de comunicació, gran exposició a les xarxes socials, acudits inclosos, va actuar com a vel, amortidor i dispersant del sentiment íntim dels rossellonesos per un fracàs col·lectiu d'una magnitud molt notable. Per reforçar aquesta apreciació, només cal entrar a la pàgina web de l'Ajuntament de Rosselló i revisar les col·leccions fotogràfiques dels esdeveniments de poble. Ni l'ensulsiada del campanar, ni la important jornada tècnica que es va fer sobre el cas, hi estan recollits. Sembla que les col·leccions de fotografies estan adreçades, en el seu conjunt, a reflectir els aspectes festius de les activitats del poble, és a dir, a fixar en l'imaginari present i futur, els records joiosos i simpàtics de la vida col·lectiva deixant de banda altres qüestions menys optimistes. Des d'aquest punt de vista es comprensible l'oblit del fet en la Galeria fotogràfica municipal però, davant d'un fet tant rellevant per la història del poble, aquesta absència de qualsevol imatge relacionada, aquesta mena de negació, em suggereix una dificultat notable per encaixar col·lectivament el fet, cosa per altra banda ben normal si reflexionem sobre les dificultats que, en general, tenim les persones per encaixar i acceptar els propis fracassos, els esfondraments íntims.



Al marge dels aspectes simbòlics religiosos de l'edifici o, a més a més d'aquests aspectes, sembla innegable que l'edifici de l'església, amb el seu campanar, era –i és– el símbol i referent històric i artístic de l'arquitectura, de la construcció, del poble en una primerenca època moderna. El gran esforç col·lectiu de Rosselló al segle XVIII. No hi ha res més d'aquest valor i d'aquesta qualitat. Per altra banda, els campanars sempre actuen com uns fars de les col·lectivitats, dels pobles. El primer element de l'arquitectura important d'un poble que s'il·lumina és el campanar i són molts els que diuen que al tornar d'un viatge a la nit, quan veuen el campanar del seu poble il·luminat senten que ja "estan arribant a casa". Perdre un símbol, perdre un far, no són coses menors.

Els campanars actuen com a fars de les col·lectivitats: el primer element arquitectònic d'un poble que s'il·lumina

Potser en aquesta època de xarxes socials altament interconnectades –i altament superficials– ho pot semblar. Pot semblar que tant li fa si cau el campanar perquè com que ja l'hem pujat al *Facebook*, al *Twitter*, a *Instagram*, a *Flickr*, a *Telegram* o a alguns dels nombrosos, dispersos i immaterials ambients de la xarxa, ja està tot fet. Ja hem acomplert amb el nostre rol, amb la nostra responsabilitat social. El campanar s'ha desmaterialitzat fins i tot en el món de la desmaterialització.

El concurs de Rosselló serà una preciosa pedra de toc per copsar l'estat anímic col·lectiu del poble, sobre la seva capacitat d'apreciar i apostar per l'art i la cultura propis, sobre la seva capacitat per integrar aquest edifici privat a la història i al patrimoni comú dels rossellonesos, de superar aquesta culpa indigne pel fracàs col·lectiu que significa que s'ensorri el far del poble. El concurs i l'aposta política i econòmica que se'n derivi explicitarà de manera transparent si el col·lapse del campanar, per una manca de cura secular, haurà servit de revulsiu per replantejar a fons la relació del poble amb el seu edifici més representatiu. El repte és gran i intervenen diversos factors dels quals continuaré parlant ben aviat.

Una unió per defensar amb més força els serveis públics

BEA BONILLA
SECRETÀRIA GENERAL DE LA
FESP-UGT TERRES DE LLEIDA



Fa poc més d'un mes que es va celebrar el congrés constituent de la nova Federació d'Empleats i Empleades dels Serveis Públics de la UGT de les Terres de Lleida, que és la unió entre l'antiga Federació de Serveis Públics i l'antiga Federació d'Ensenyament, un espai des del qual volem continuar defensant uns serveis públics de qualitat, la qual cosa implica exigir fermament la millora de totes les administracions i restablir la confiança de la gent en els serveis a la ciutadania.

Aquesta unió converteix la nova federació en una eina més potent i més forta per tal de donar suport de manera més àgil i eficient a tots els/les nostres afiliats i afiliades i delegats i delegades. Ells són els que, des dels seus centres de treball, donen suport i sentit a totes les reivindicacions laborals i socials que se'ns plantegen diàriament, que han passat de ser meres demandes de millora a una lluita per recuperar drets bàsics i fonamentals.

Hem de recordar que quan ens referim a serveis públics

estem parlant d'uns 14.000 treballadors i treballadores, funcionaris/àries i/o personal laboral d'empreses públiques i/o privades subjectes al control de les administracions. Aquests empleats i empleades públics presten serveis en tots els àmbits de la nostra vida i vetllen pels interessos de tota la ciutadania, ja que el seu compromís és servir i fer que aquesta sigui una societat més justa. No oblidem que els països que menys han patit aquesta crisi feroç han estat els que disposen d'uns serveis públics potents, perquè han pogut donar suport als seus ciutadans d'una manera eficient. Però aquí, al nostre país, ha estat tot a l'inrevés. Aquí la solució a aquesta crisi ha estat una reducció dràstica dels recursos destinats als serveis a les persones. Menys inversió, reducció de plantilles i de salaris per fer de les administracions unes institucions cada cop més febles en recursos mentre s'anava rescatant els bancs.

Cada vegada hi ha més treballadors i treballadores pobres. Avui, tenir un lloc de treball no és garantia de poder

arribar a final de mes ni de poder fer front a les despeses indispensables en qualsevol família.

Doncs ara és hora de revertir tot el mal que ens han fet. Defensar els empleats i empleades públics/ques no és res més que defensar la protecció d'uns serveis que tenim i que són nostres, de tota la societat. Els nostres impostos, que tots paguem, han de servir per rescatar persones i refer els serveis públics. Han de servir per mantenir una sanitat pública excel·lent, una educació pública de qualitat i gratuïta, una justícia per a tothom, un país amb carreteres dignes i amb uns cossos de seguretat de primer nivell.

Cal fer una reflexió i replantejar-nos molt seriosament la defensa d'uns serveis públics que són inherents i vitals per a una societat sana i més justa.

Cal posar-se en marxa per exigir garantia i qualitat en allò que és patrimoni de tothom, i en aquest camí sempre hi haurà algú de la FESP-UGT de Lleida preparat per fer-ho.